

ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЗБІРНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ

Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного

**Удосконалення освітньо-виховного процесу
в закладі вищої освіти**

збірник науково-методичних праць

**Запоріжжя
2024**

УДК 821.161.2.09 (062.552)

У45

Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: збірник науково-методичних праць / Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного. Запоріжжя : ТДАТУ, 2024. Вип. 27. 478 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою

*Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного
протокол №11 від 28.06.2024 р.*

Редакційна колегія:

Кюрчев С.В., д.т.н., професор, ректор ТДАТУ (головний редактор); Ломейко О.П., к.т.н., доцент, перший проректор (заступник головного редактора); Шарова Т.М., д.філол.н., професор, начальник ННЦ; Панченко А.І., д.т.н., професор, проректор з наукової роботи; Галько С.В., к.т.н., доцент, декан факультету енергетики та комп'ютерних технологій, Колокольчикова І.В., д.е.н., професор, декан факультету економіки та бізнесу; Іванова І.Є., к.с.-г.н., доцент, декан факультету агротехнологій та екології; Кувачов В.П., д.т.н., професор, декан механіко-технологічного факультету; Шокарев О.М., к.т.н., доцент, в.о. керівника ННЗУП; Землянська А.В., к.філол.н., доцент кафедри суспільно-гуманітарних наук.

У збірнику подано матеріали науково-методичної конференції ТДАТУ «Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти» (31 травня 2024 р., м. Запоріжжя).

Публікації присвячені питанням розвитку вищої освіти в умовах дистанційного навчання, використання інноваційних технологій в освітньому процесі, неформальної освіти та її ролі в підготовці майбутніх фахівців, упровадження результатів наукових досліджень з пріоритетних напрямів у фахову підготовку здобувачів освіти технічних спеціальностей, провідним тенденціям суспільно-гуманітарної та економічної освіти.

Збірник буде корисним науково-педагогічним працівникам, учителям-практикам, аспірантам та здобувачам вищої освіти.

Статті опубліковано мовою оригіналу

Адреса редакції: 69600, ТДАТУ, пр-т Соборний, 226,
м. Запоріжжя, Запорізька обл.
e-mail: nnc@tsatu.edu.ua

Навчально-науковий центр університету

© Автори публікацій, 2024

© Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного, 2024

ЗМІСТ

Кюрчев С.В. <i>Виклики дистанційного навчання в переміщених університетах</i>	7
Агеєва І.В., Ортіна Г.В., Нехай В.В., Плотніченко С.Р., Вороніна Ю.Є. <i>Вплив цифровізації на трансформацію неформальної освіти в економічній сфері</i>	21
Арестенко Т.В., Кукіна Н.В., Шквиря Н.О. <i>Нові методи та технології навчання у ЗВО</i>	34
Аюбова Е.М., Ганчук М.М., Скиба В.П. <i>Використання веб-інструментів для дослідження біорізноманіття при викладанні екологічних дисциплін</i>	44
Болтянський Б.В., Болтянська Л.О. <i>Дистанційна освіта в умовах воєнного стану</i>	54
Вертегел В.Л. <i>Самостійна робота студентів в умовах дистанційного навчання»</i>	62
Вороніна Ю.Є., Нехай В.В., Ортіна Г.В., Плотніченко С.Р., Агеєва І.В. <i>Підходи до патріотичного виховання в освітньому процесі</i>	68
Герасько Т.В. <i>Формування світогляду фахівця-агронома за викладання навчальних дисциплін «Еколого-біологічне рослинництво» і «Органічне садівництво»</i>	74
Голуб Н.О. <i>Неформальна освіта: проблеми та перспективи</i>	80
Горбова Н.А., Єфіменко Л.М., Кукіна Н.В., Кравець О.В., Кюрчева Л.М. <i>Формування андрогенної компетентності державних службовців</i>	85
Дьоміна Н.А. <i>Сучасні особливості викладання вищої математики на інженерних спеціальностях</i>	91
Дяденчук А.Ф., Галько С.В. <i>Розвиток навичок моделювання та аналізу сонячних енергетичних систем за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення</i>	97
Єременко Д.В., Єременко Л.В. <i>Генеza та розвиток самонавчання у сучасній вищій освіті</i>	106
Єременко Л.В., Єременко Д.В. <i>Критерії педагогічної ефективності особистісно-орієнтованих технологій навчання</i>	113

Єфіменко Л.М., Горбова Н.А., Кукіна Н.В., Кюрчева Л.М., Кравець О.В. <i>Застосування контекстного навчання при професійній підготовці магістрів</i>	123
Землянська А.В., Землянський А.М. <i>Актуальні технології трансляції гуманітарного знання</i>	129
Зімонова О.В. <i>Особливості роботи викладача щодо підвищення грамотності студентів на заняттях з української мови (за професійним спрямуванням) у ЗВО</i>	140
Зімонова О.В., Шлєіна Л.І., Ісакова О.І. <i>Культура мовлення майбутнього фахівця в умовах місцевих говорів</i>	146
Зінов'єва О.Г. <i>Імітаційне моделювання в освітньому процесі підготовки ІТ-спеціалістів</i>	153
Ісакова О.І., Шлєіна Л.І., Зімонова О.В. <i>Сучасна освітня парадигма: філософський аспект</i>	159
Коваленко О.І. <i>Інститут кураторства як складова виховних технологій при формуванні особистості студента у закладах вищої освіти</i>	168
Ковальов О.О., Самойчук К.О., Гулевський В.Б., Плахотник І.Г. <i>Підвищення якості знань при стимулюванні творчої активності здобувачів</i>	178
Колесніков М.О., Пащенко Ю.П. <i>Особливості вищої аграрної освіти в Нідерландах</i>	186
Колокольчикова І.В., Шокарев О.М. <i>Проблематика дистанційного навчання у світі та Україні</i>	199
Кравець О.В., Єфіменко Л.М., Горбова Н.А., Кукіна Н.В., Кюрчева Л.М. <i>Застосування математичного апарату та інтерактивних технологій при прийнятті управлінських рішень</i>	206
Кравець О.О. <i>Використання цифрових інструментів при викладанні іноземних мов</i>	215
Кувачов В.П., Коноваленко А.С. <i>Підготовка практично орієнтованих творчих інженерів в умовах дистанційного навчання</i>	221
Кукіна Н.В., Кравець О.В., Горбова Н.А., Кюрчева Л.М., Єфіменко Л.М. <i>Цифрова трансформація: нові виклики та можливості для економічної освіти</i>	229

Кюрчева Л.М., Горбова Н.А., Єфіменко Л.М., Кукіна Н.В., Кравець О.В. <i>Удосконалення майстерності викладача вищої школи в дистанційному режимі</i>	235
Леонтьєва В.В., Кондрат'єва Н.О. <i>Концептуальні засади та комплексна стратегія інформатизації вищої освіти: шлях до конкурентоспроможних фахівців у системі глобального інформаційного простору</i>	241
Мірошниченко М.Ю., Чернова Г.В. <i>Сучасні технології захисту інформації: аналіз ефективності та перспективи розвитку</i>	255
Нестеров О.С., Абдуллаєв А.К., Кубрак С.І. <i>Тестування загальної фізичної підготовленості футболістів 15-17 років</i>	264
Нестеров О.С., Газаєв В.Н., Магула О.С. <i>Впровадження фітнес-технологій у загально-фізичну підготовку у футболі підготовчого періоду річного циклу</i>	271
Нехай В.В., Ортіна Г.В., Плотніченко С.Р., Агєєва І.В., Вороніна Ю.Є. <i>Основні акценти методики викладання дисциплін зовнішньоекономічного напрямку</i>	279
Ортіна Г.В., Нехай В.В., Агєєва І.В., Плотніченко С.Р., Вороніна Ю.Є. <i>Формування методологічного підходу до відтворення інтелектуального капіталу</i>	287
Пашенко Ю.П., Колесніков М.О. <i>Використання інформаційно-комунікаційних технологій при викладанні хімії під час дистанційного навчання</i>	294
Плотніченко С.Р., Агєєва І.В., Вороніна Ю.Є., Нехай В.В., Ортіна Г.В. <i>Основи кейс-технології в освітньому процесі</i>	307
Попова І.О., Квітка С.О., Чаусов С.В. <i>Формування творчих здібностей здобувача-енергетика як суб'єкта виробничого процесу</i>	313
Попова І.О., Постол Ю.О., Петров В.М. <i>Компоненти професійно-педагогічної компетентності викладача ЗВО енергетичного спрямування</i>	324
Постол Ю.О., Гулевський В.Б., Попова І.О. <i>Про формування моделі навчання та підготовки фахівців з основ енергозбереження</i>	332
Сахно Л.А. <i>Штучний інтелект у закладах вищої освіти: проблеми та перспективи</i>	340

Скляр О.Г., Скляр Р.В. <i>Переваги використання хмарних технологій в освітньому процесі закладу вищої освіти</i>	350
Супрун О.М., Симоненко С.В. <i>Стратегії відповідального застосування штучного інтелекту у вищій освіті</i>	358
Шаров С.В., Коломоєць Г.А. <i>Використання ІКТ для забезпечення рухової активності</i>	367
Шарова Т.М. <i>Систематизація даних за результатами інтелектуальних змагань засобами аналітично-інформаційної системи</i>	375
Шарова Т.М., Землянська А.В. <i>Зауваги до вивчення курсу «Українська мова за професійним спрямуванням та основи академічного письма» здобувачами освіти технічних спеціальностей</i>	383
Шарова Т.М., Ломейко О.П., Шаров С.В. <i>Штучний інтелект в освіті: свідомий вибір</i>	390
Шлеїна Л.І., Ісакова О.І., Зімонова О.В. <i>Роль академічної доброчесності у сучасній вищій освіті</i>	409
Шокарев О.М., Кукіна Н.В., Колокольчикова І.В. <i>Інструментарій дисципліни «Маркетинг та логістика» у фаховій підготовці здобувачів ОПП «Агроінженерія»</i>	415
Яцух В.О., Зоря М.В. <i>Використання соціальних мереж при отриманні вищої освіти в Україні</i>	423
Havrilenko Y., Antonova H., Tetervak I. <i>Effective forms of university cooperation</i>	435
Havrilenko Y., Antonova H., Chaplinskyi A. <i>Concept of development of ukrainian higher education in the field of cooperation with foreign countries</i>	442
Havrilenko Y., Matsulevych O., Antonova H. <i>Internationalization of higher education in ukraine. Preconditions, current state, challenges</i>	450
Kryvonos I. <i>Formation of Key Competences in Foreign Language Classes by Means of Artificial Intelligence Technologies</i>	457
Palianychka N., Verkholtantseva V., Fuchadzhy N., Chervotkina O. <i>Implementation of active and interactive learning methods in teaching the discipline «Technological equipment in the industry»</i>	464
Zinovieva O., Lubko D. <i>Analysis and prospects for the implementation of STEM education in the educational process of a higher school</i>	470

Коваленко О.І., к.т.н., доцент
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

ІНСТИТУТ КУРАТОРСТВА ЯК СКЛАДОВА ВИХОВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

***Анотація.** Робота присвячена аналізу впливу інституту кураторства на формування особистості здобувача вищої освіти при впровадженні та використанні виховних технологій у закладах вищої освіти (ЗВО).*

***Ключові слова:** куратор, інститут кураторства, виховні технології, здобувач вищої освіти, колективне творче виховання, особистість.*

Постановка проблеми. Куратор (лат. *curator* від *curare* – піклуватися) – опікун, піклувальник; особа, що опікується якоюсь справою, програмою, людиною, колективом.

Відносно ЗВО, куратор – це працівник випускової кафедри, який організовує систему відносин закріплених за ним здобувачів освіти через різні види діяльності: навчальної, виховної, організаційної, консультативної та позанавчальної.

Виховні технології – система науково обґрунтованих прийомів і методів, що сприяють встановленню таких відносин між суб'єктами виховного процесу, при яких у безпосередньому контакті досягається конкретна поставлена мета – залучення здобувачів вищої освіти, тобто тих, кого виховують, до загальнолюдських моральних і культурних цінностей. Власне, сам термін «технологія» (грецьк. *techne* – майстерність та *logos* – вчення) в педагогічну науку прийшов на початку ХХ століття. Науковий термін «технологія виховання» вперше ввів в педагогічну науку А.С. Макаренко [1–3].

Виховання зрілої людини та її навчання – це процеси, що тісно пов'язані між собою. Гармонійне поєднання виховання і передачі масиву знань формує творчу людину – всебічно розвинену особистість.

Освіта, навчання, виховання – були і є віддзеркаленням розвитку суспільства, змін у відносинах між людьми. Ці процеси є соціальними.

Виховання визначають як цілеспрямовану діяльність щодо формування особистості, спрямовану на підготовку підростаючого покоління до виконання суспільних функцій. Воно виникло з появою людського суспільства й невіддільне від соціального відтворення поколінь, природної потреби готувати до життя нащадків. Саме тому виховання є загальною й вічною категорією [1; 2].

У наш час велике значення має моральна спрямованість здобутих знань. Чим багатша на знання молода людина, тим вище повинен бути рівень розвитку її моральних та загальнолюдських цінностей: громадська активність, відповідальне ставлення до справи, вміння враховувати загальні інтереси суспільства, вміння як виконувати завдання, так і управляти колективом.

Отже, перед викладачами та кураторами в сучасному ЗВО постає завдання стати професіоналом у галузі виховної роботи та освоїти і впроваджувати новітні технології виховного процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми виховної педагогічної діяльності систематично досліджувалися і досліджуються в сучасній педагогіці та психології. Загальні питання теорії і практики виховної роботи серед молоді розглянуті в працях А.С. Макаренка, А.М. Алексюка, В.О. Сухомлинського та ін. Проблема організації виховної роботи зі здобувачами освіти різних рівнів та різних типів закладів освіти висвітлені в наукових роботах С.С. Вітвицької, С.Г. Карпенчука та В.Г. Кузя. Аналіз педагогічних умов організації позааудиторної виховної роботи у закладах вищої освіти висвітлені в наукових працях О.В. Винославської [1–6].

Академік І.Д. Бех вважає, що в сучасних умовах саме особистісно орієнтовані виховні технології започатковують і підтримують уявлення молоді людини про себе як особистість, що перш за все проявляється в інших людях – і настільки, наскільки він змінює їх духовне життя. За такого підходу молода людина усвідомлює, що вона може стати розвиненою глибокою особистістю лише через свої гарні вчинки [7; 8].

Разом із тим, розробка довершених універсальних теорій та педагогічних технологій, які можна було б покласти в основу організації виховної роботи у закладах вищої освіти, ще не завершена. Саме тому

проведення подальших наукових досліджень з метою підвищення ефективності виховного процесу із використанням інституту кураторства в умовах закладу вищої освіти є актуальним і необхідним.

Формулювання цілей статті. Метою роботи є аналіз новітніх виховних технологій при вихованні особистості із залученням інституту кураторства у ЗВО.

Виклад основного матеріалу досліджень. У стінах нашого університету, як і в інших ЗВО України, слово «куратор» має трохи інший зміст і відтінок на відміну від його класичного значення. Куратор – це, насамперед, наставник, особа з числа найдосвідченіших викладачів, який має здійснювати повний комплекс заходів з виховання, освіти, розвитку, соціальної адаптації здобувачів вищої освіти довіреної академічної групи.

Одним із завдань куратора є духовно-моральне становлення молоді, підготовка її до самостійної професійної діяльності, що є найважливішою складовою розвитку суспільства та держави загалом.

Виховання молоді в сучасному суспільстві реалізується в умовах економічного та політичного реформування, через яке суттєво змінилися соціальне та культурне життя молоді, функціонування освітніх установ, засобів масової інформації, молодіжних громадських об'єднань, релігійних організацій. Водночас реформування викликало соціальне розшарування суспільства, зниження життєвого рівня частини населення, професійну дезорієнтацію та інші негативні впливи, яким піддається молодь. Суттєвим викликом для виховного процесу стало впровадження дистанційної освіти у ЗВО у зв'язку із відкритою військовою агресією росії проти України. Це також ставить додаткові виклики у вихованні молоді, особливо, в напрямку патріотичного виховання.

Нових рис набула участь молодіжних громадських об'єднань у виховному процесі. Якщо в радянському минулому молодіжні організації в освітніх закладах були частиною єдиної системи виховання, у тому числі і патріотичного, то сьогодні молодіжні об'єднання, як правило, діють за межами закладів освіти, їхній соціально-педагогічний потенціал не затребуваний державою в повному обсязі. Водночас існування молодіжних громадських об'єднань та організацій як одного з найважливіших факторів соціалізації молодої людини є найпотужнішим інструментом, що дозволяє ефективно вирішувати складні педагогічні завдання, закладати основи розвитку демократичної держави в новому тисячолітті.

Регіональною особливістю нинішнього часу є недостатня кількість освітніх центрів для молоді, що навчається. У цих складних умовах освітня установа, якою є заклад вищої освіти, залишається основним соціальним інститутом, що забезпечує виховний процес та реальну інтеграцію різних суб'єктів виховання. Однією з ланок цього процесу є інститут кураторства – робота кураторів академічних груп.

Основні завдання інституту кураторства:

- формування соціально необхідних знань та навичок, професійних інтересів, громадянської позиції молоді;
- психолого-педагогічна допомога у процесі включення студентів у активне студентське та громадське життя;
- формування соціальної відповідальності молоді, збереження та зміцнення здоров'я здобувачів освіти шляхом пропаганди здорового способу життя;
- національно-патріотичне виховання з метою формування у молоді високої патріотичної свідомості, почуття вірності, любові до Батьківщини.

Куратор здійснює виховання на основі національних традицій та сучасного досвіду, у тому числі й особистого.

Зміст та організаційні форми роботи розробляються на основі принципів, що орієнтують виховання на розвиток соціальної активності, освіченої, морально та фізично здорової особистості в умовах суспільного життя, що змінюються.

Випускники українських закладів вищої освіти покликані нести загальнолюдські, національні та морально-духовні цінності, а також повинні усвідомлювати, що наукові знання, новітні технології мають сенс лише тоді, коли вони спиратимуться на високий рівень морально-духовної вихованості їх носіїв. У системі професійної підготовки фахівців у ЗВО продовжується процес реалізації вимог програми виховання всебічно розвиненої особистості.

Як показує багаторічний досвід, у виховній роботі із молоддю, що є здобувачами вищої освіти, варто використовувати різні форми:

- навчальну діяльність;
- наукову діяльність;
- виробничу діяльність;
- участь у громадських справах та організаціях;
- поведження у суспільстві та у побуті;

– патріотичне виховання.

Сучасні тенденції демонструють, що не варто виносити завдання виховання молоді за рамки навчального процесу. Необхідно також зважати на дієвість значного спектру форм діяльності, що сприяють формуванню всебічно розвиненої особистості. До таких форм діяльності відносяться: навчальні аудиторні заняття (лекції, семінари, лабораторні), практика (навчальна, виробнича та ін.), науково-дослідні гуртки, творчі студії, екскурсії (професійні, культурно-мистецькі та ін.), походи та подорожі рідним краєм, різноманітні форми і види суспільно-корисної праці, соціальні акції та акції милосердя [6; 7].

Протягом останніх десятиліть, за виключенням останніх воєнних років, суттєво знизився середній вік здобувачів вищої освіти, оскільки вони здебільшого приходять до ЗВО відразу ж після школи, не маючи жодного життєвого досвіду. Раніше студенти мали досвід навчання у закладах професійної технічної освіти, коледжах (технікумах), працювали на підприємствах або проходили військову службу.

У перші дні навчання в університеті для них все здається новим і незрозумілим, не всі одразу можуть увійти до студентської колії та попрямувати до поставленої мети. Їм на допомогу має прийти куратор, оскільки обмежені часовими рамками пар, навчальних тижнів викладачі-предметники не мають можливості повноцінно займатися їх вихованням.

Куратор насамперед повинен зорієнтувати студентів-першокурсників у бурхливих потоках студентського життя, повинен підказати як необхідно раціонально опановувати предмети в ЗВО, як своєчасно складати заліки та іспити, як краще організувати своє дозвілля, допомогти вирішити проблеми з гуртожитком. Також не зайвими, і навіть обов'язковими, для студентів молодших курсів є зустрічі з цікавими та неординарними людьми, екскурсії, різноманітні тематичні вечори, які проводяться як у кураторську годину, так і у вільний час. Ці заходи дозволяють більше і повніше дізнатися про історію та життя закладу освіти та рідного міста, розширюють їх світогляд, формують їх як особистість. А куратор, у свою чергу, на цих заходах має можливість більше дізнатися про студентів та отримати уявлення про їхні інтереси та погляди.

Вік, в якому здобувачі освіти вступають до ЗВО, характеризується сприятливими умовами для психологічного і соціального розвитку. В цей період найвища швидкість пам'яті, реакції, пластичності у формуванні

навичок. Для кожного студента, як окремої особистості, на цьому етапі домінантними є [6–8]:

- швидке освоєння соціальної ролі дорослої людини;
- визначення життєвих цілей;
- остаточне формування характеру та інтелекту;
- формування морально-етичних та естетичних цінностей;
- формування професійних та особистісних інтересів.

Із сказаного вище слідує, що метою виховної роботи у ЗВО з активним функціонуванням інституту кураторства, в кінцевому результаті є формування професійної, багатогранної, цілісної та всебічно розвиненої особистості.

Для досягнення цієї мети діяльність інституту кураторства в цілому і куратора групи ЗВО, як його окремої складової, повинна бути спрямована на:

- формування якостей сучасного висококваліфікованого спеціаліста;
- формування культури спілкування та досвіду роботи в команді;
- залучення студентів до винахідницької та наукової роботи;
- формування активної громадянської позиції молоді;
- успадкування духовних надбань українського народу;
- проведення національно-культурної та просвітницької роботи;
- формування історичної пам'яті та національної свідомості;
- патріотичне виховання студентської молоді;
- розвиток ініціативи, творчості, самостійності, набуття організаторських умінь і навичок;
- залучення молоді до творчих об'єднань міста, області, країни;
- співтворчість зі студентським активом та органами студентського самоврядування ЗВО;
- організацію здорового способу життя молоді;
- спонукання студентів до активної протидії проявам аморальності, правопорушень та бездуховності [4; 6].

Як показує досвід, особливо корисним є спілкування зі студентами у неофіційній обстановці. Це і зустрічі у гуртожитку, і проведення кураторських годин у парку та інших цікавих місцях рідного міста. У таких умовах студент бачить у кураторі не викладача, а просто старшого товариша, з яким легше та простіше спілкуватися, якому можна довірити свої секрети та проблеми.

Отже, важливе місце в системі виховання та формування всебічно розвиненої особистості здобувача вищої освіти повинні займати позааудиторні форми виховання, в тому числі і при дистанційній формі навчання.

Згідно із працями [3; 9] на увагу заслуговують виховні технології, а саме «Технологія колективного творчого виховання» (ТКТВ). Автор технології І. Іванов відтворював у своїй діяльності окремі елементи педагогічних систем класиків педагогіки – С. Шацького та А. Макаренка.

Основна спрямованість методики – прагнення до спілкування та до пізнавальної активності особистості. Аналіз літературних джерел [1–6; 9] показав, що головним змістом виховної технології «Технологія колективного творчого виховання» є радість творчого самовираження молодій людині в поєднанні з потребою бути корисним людям, це позитивна активність здобувачів вищої освіти, не тільки глядацька, але й діяльнісна.

Технологія колективного творчого виховання вважається особистісно орієнтованою, оскільки куратори разом із студентами знаходять такі справи, які враховують інтереси кожної особистості. Основними видами колективних творчих справ є суспільно-політичні, трудові, екологічні, пізнавальні, спортивні, оздоровчі, художньо-естетичні, організаційні, благодійницькі, волонтерські тощо.

Колективному творчому вихованню властивий алгоритмічний характер.

Проведемо аналіз етапів цього алгоритму:

1) колективне цілеутворення: спільне рішення колективу (академічної студентської групи) щодо майбутньої справи, її необхідності і користі для людей (закладу освіти, міста, тощо). Куратор допомагає сформулювати ціль, корегує і координує дії учасників. Куратор не повинен нав'язувати свої рішення, а повинен розмірковувати разом з молоддю, пояснювати незрозумілі їм речі.

2) колективне планування майбутньої справи: авторство особистих ідей та пропозицій, визначення оптимального для певних умов варіанту справи та умов її проведення. Головна роль та ініціатива на цьому етапі відводиться молоді. Куратор порівнює разом зі студентами запропоновані варіанти, ставить уточнюючі запитання. Визначальну роль відіграє взаємне переконання у необхідності проведення майбутньої справи. Під час цього

етапу студенти навчаються творчому пошуку найкращого варіанта вирішення поставленого завдання;

3) колективна підготовка справи: підготовка до справи повинна базуватись на дружній роботі студентського колективу, на добровільності прийняття доручень, організації контролю за виконанням окремих завдань, визначенні тривалості справи. Куратор не «тисне» на молодь своїм авторитетом. Куратор повинен уміти користуватися такими педагогічними засобами, які стимулюють молодь до творчої і самостійної участі в здійсненні справи;

4) проведення справи: реалізація ролей – загальне дійство, в якому зорганізована цілісна працездатна команда для реалізації загального алгоритму справи. Куратор повинен показувати молоді гарний настрій, на власному прикладі здійснювати реалізацію запланованих ідей, володіти почуттям гумору, вказувати на перспективу близького успіху від виконаної справи;

5) колективний аналіз результатів: об'єктивне визначення досягнень та недоліків, внесок кожного в колективну справу, визначення кращих. Куратор повинен проявити якомога більше педагогічного такту до кожної особистості, надати адекватну оцінку результатів проведеної справи. Куратор повинен переконати молодь у необхідності подальшої колективної роботи – це нові цікаві ідеї, нові завдання, нові пропозиції, нові досягнення;

6) найближча післядія: програма наступних дій, розробка перспектив подальшої спільної діяльності. Куратору необхідно проявити свої організаторські здібності та далекоглядність для реалізації майбутніх колективних справ з метою подальшого колективного творчого виховання молоді [4; 5; 10].

Висновки. Впровадження технології колективного творчого виховання в роботі куратора при вихованні здобувача вищої освіти як особистості у ЗВО потребує постійного розвитку і вдосконалення, пошуку і приведення в дію нових форм впливу на здобувачів вищої освіти, відпрацювання нових перспективних методик. Також необхідно активізувати традиційні види діяльності, збереження попередніх досягнень. Виховання молоді у закладах вищої освіти повинно носити творчий характер, орієнтуючись на задачі і проблеми, що пов'язані зі специфікою навчального закладу, його традиціями і історією. Надзвичайно важливе завдання адміністрації ЗВО та органів самоврядування полягає у створенні

належних умов для розвитку та задоволення культурних потреб студентів, для їх самореалізації. Випускники університету мають бути не просто кваліфікованими фахівцями, а людьми творчими, патріотичними, духовно багатими із демократичним світобаченням та любов'ю до України. Сказане вище справедливе і для дистанційної освіти із використанням таких платформ як «Zoom», «Google Classroom» та ін. для колективної роботи здобувачів освіти і куратора в режимі конференцій, для вирішення питань щодо допомоги Збройним силам України, участі у волонтерських проектах та організаціях тощо.

Література

1. Задорожна-Княгницька Л.В. Історія педагогіки : навч. посіб. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 364 с.
2. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія : підручник. Київ : Либідь, 1998. 560 с.
3. Михайліченко М.В., Рудик Я.М. Освітні технології : навч. посіб. Київ : КОМПРИНТ, 2016. 583 с.
4. Винославська О.В. Психологія : навч. посіб. Київ : ІНКОС, 2005. 352 с.
5. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
6. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 485 с.
7. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання : наук.-метод. посіб. Київ : Ін-т змісту і методів навчання, 1998. 204 с.
8. Бех І.Д. Післямова. *Виховання особистості* : у 2 кн. Київ : Либідь, 2003. Кн. 2. Особистісно орієнтований підхід : науково-практичні засади. 344 с.
9. Пехота О.М., Кітненко А.З., Любарська О.М. Освітні технології : навч.-метод. посіб. Київ : АСК., 2001. 256 с.
10. Освітні технології : навч.-метод. посіб. / Пономарьова Г.Ф., Беляєв С.Б., Бабакіна О.О., Литвин В.А. ; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Харків, 2023. 266 с.

Kovalenko O. The institute of curatorship as a component of educational technologies in the formation of student personality in institutions of higher education

Summary. The work is devoted to the analysis of the influence of the institution of curatorship for the formation of the personality of the student of higher education during the implementation and use of educational technologies in institutions of higher education.

Key words: curator, institute of curatorship, educational technologies, student of higher education, collective creative education, personality.

Для нотаток

